Dvärggranatäpple

Punica granatum var. nana

I korthet

- *Punica granatum var. nana* – fackelblomsväxter (Lythraceae).
- Arten är hemma från Iran till norra Indien och odlad vid Medelhavet sedan antiken.
- Dvärgform med små, blanka blad; grenarna kan ha små taggar.
- Orangeröda blommor på sommaren, ofta redan på unga plantor; sedan små, syrliga frukter.
- På sommaren ute i full sol, på vintern kallt och frostfritt.
- Fröna blötläggs i ca 12 timmar och täcks inte – de gror i ljus.
- Gror efter 2–4 veckor vid 20–25 °C; kan sås inomhus året runt.

Det här kan du se fram emot

Med fröna av dvärggranatäpple har du grunden till en liten, blommande bonsai som du själv formar från den första groddplantan. De första groddplantorna brukar visa sig efter 2–4 veckor. Dvärggranatäpplet blommar ofta redan som ung planta, men det varierar från planta till planta; de små frukterna är mest till prydnad.

Många förknippar bonsai med ett färdigt litet träd från butiken. Med frön börjar du ett steg tidigare – och det ger dig något som ett köpt träd aldrig kan: Du bestämmer själv formen från den allra första groddplantan, och du kan odla arter som sällan eller aldrig säljs som färdiga bonsai. Det kräver tålamod, för det tar några år innan fröplantan har blivit ett riktigt bonsaiträd. I gengäld är trädet ditt eget från början till slut. Här nedan hittar du det du behöver veta för att komma bra igång med just den här arten.

Introduktion

Dvärggranatäpple (*Punica granatum var. nana*) är en låg dvärgform av granatäpplet i familjen fackelblomsväxter. Granatäpplet kommer från området mellan Iran och norra Indien och har odlats i Mellanöstern och runt Medelhavet i årtusenden – det hör till de äldsta kända kultur- och krukväxterna. Dvärgformen blir bara cirka 1 meter hög och har små, smala, blanka blad som blir gula på hösten innan de faller. Grenarna kan ha små taggar. På sommaren kommer trattformade, orangeröda blommor med krusiga kronblad, ofta redan på unga plantor, och sedan små granatäpplen på upp till cirka 5 cm. Frukterna är ätliga men syrliga och fulla av kärnor – de är mest till prydnad. Dvärgformen blir i stort sett likadan från frö, men storlek och växtsätt kan variera något från planta till planta. De små bladen och den villiga blomningen gör den lämplig för bonsai.

Förökning

Fröna kan sås inomhus året runt. Lägg dem i ljummet vatten i cirka 12 timmar och tryck sedan lätt ner dem i fuktig såjord eller kokossåmull. Täck dem inte – de gror i ljus. Vid jämn fukt och cirka 20–25 °C gror de normalt efter 2–4 veckor. Ett genomskinligt lock håller kvar fukten; vädra dagligen. När groddplantorna har fått sina första riktiga blad skolas de om till egna krukor med pikeringsjord.

Säkerhet: Frön, näringsämnen och odlingsmedier är inte avsedda att ätas – varken av människor eller djur. Vissa arter är giftiga, så förvara dem oåtkomligt för barn och djur.

Placering och ljus

Dvärggranatäpplet vill ha det ljust och soligt. Från mitten av maj, när det inte längre finns risk för nattfrost, står det bäst ute i full sol – ju mer sol och värme, desto fler blommor.

Vattning och näringsämnen

Vattna rikligt under växtsäsongen, men låt ytan torka lätt före nästa vattning. På vintern vattnas bara sparsamt, men rotklumpen får inte torka ut helt. Från april till september ges flytande bonsainäring varannan vecka.

Odlingsmedium

Färdig bonsaijord är ett bra val. Till unga plantor passar pikeringsjord med kvartssand. Unga plantor planteras om vartannat år på våren.

Beskärning

När ett nytt skott har bildat 8–10 bladpar skärs det tillbaka till 2–3 bladpar. Skott som växer in mot mitten tas bort helt, så att kronan blir öppen och tydlig. Blommorna kommer i spetsen av de nya skotten: Vill du ha blommor ska du beskära sista gången i början av april och sedan vänta tills blomningen är över.

Övervintring

Dvärggranatäpplet är lövfällande och behöver en sval viloperiod. I trädgården tål arten en del frost, men i en skål är rötterna mycket mer utsatta. Låt trädet stå ute på hösten så länge det högst är lätt nattfrost – kylan skickar det i vila, och bladen faller. Innan det fryser på allvar flyttas det till en kall, frostfri plats vid ca 2–10 °C, t.ex. ett ouppvärmt rum, en kall källare eller ett frostfritt garage; när bladen har fallit behöver trädet inget ljus. Vattna sparsamt så att odlingsmediet inte torkar ut helt, och ge ingen näring. När knopparna börjar svälla på våren ska trädet stå ljust igen, och från mitten av maj kan det komma ut.

Viktiga odlingstips

Det mesta som går fel vid sådd beror på för mycket vatten eller för lite ljus. Jag rekommenderar ett lätt, näringsfattigt sådmedium som såjord eller kokossåmull, så att de fina rötterna inte ruttnar. När groddplantorna ska skolas om ger pikeringsjord med kvartssand god dränering och ett stabilt rotsystem. Senare, när trädet ska formas som bonsai, är min färdigblandade bonsaijord en bra grund. Ha tålamod: Frön från samma påse gror inte alltid samtidigt, så låt såbrättet stå kvar även om de första groddplantorna redan har kommit upp.